

ELABORAT O STUDIJSKOM PROGRAMU

1. OPĆE INFORMACIJE	
1.1. Nositelj predmeta	Doc. dr. sc. Anto Barišić
1.2. Naziv predmeta	Kršćanska misao i kasnoantičko društvo
1.3. Suradnici	
1.4. Studijski program (preddiplomski, diplomski, integrirani)	Preddiplomski, dvopredmetni
1.5. Status predmeta	☒ Obvezni ☐ izborni
2. OPIS PREDMETA	
2.1. Ciljevi predmeta	<p>Cilji je osposobiti studente da upoznaju kako se kršćanska misao širila i razvijala u kasnoantičkom društvu, to jest u prvih sedam stoljeća kršćanstva. Pri tom je nakana napose obraditi najznačajnije autore koji su doprinijeli izlaganju kršćanske misli i razvoju teologije, kako u odnosu na ondašnje pogansku društvo, tako i unutar same Crkve. Studenti bi trebali biti sposobni razlikovati osnovna razvojna razdoblja povijesti Crkve, te ujedno vrednovati značenje pojedinih autora u konkretnom povijesnom kontekstu. Nadalje, cilj je ukazati na razlike i sličnosti kako kršćanske misli, tako i kršćanske prakse života (čudorede), u odnosu prema filozofskoj misli poganskih autora, te prema običajima i životnom ponašanju sukladnom kanonima ondašnjeg društva.</p>
2.2. Uvjjeti za upis predmeta i / ili ulazne kompetencije potrebine za predmet	<p>- nabrojiti i objasniti najznačajnije događaje i autore prvog tisućljeća a koji su pridonijeli širenju kršćanske vjere i misli te razvoju teologije i europske kulture</p> <p>- objasniti novozavjetnu kristologiju i kristološku tradiciju crkvenih sabora te identificirati i kritički predstaviti suvremena tumačenja vjere u Isusa Krista</p> <p>- primjereno primijeniti metodologije znanstvenoga rada u izradbi pisanih radova</p> <p>- koristiti se stručnom literaturom na hrvatskom i jednom svjetskom jeziku</p>
2.3. Ishodi učenja na razini programa kojima predmet pridonosi	<p>Studenti će biti u stanju:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◦ Razlikovati pojedina povijesna razdoblja u povijesti Crkve i teologije. ◦ Uočiti značenje svetih otaca za kršćansku teologiju danas. ◦ Iznijeti kako se rano kršćanstvo s poganskom religioznosću i krivoveryjima, te kako je djelovalo evangelizacijski i apologetski. ◦ Protumačiti glavne teološke poteškoće i probleme, a napošte one koje se tiču nauka o Trojstvu i kristologiji. Takvu vještinu će stecći upoznajući iskustvo najvećih kršćanskih teologa prete Crkve.
2.4. Očekivani ishodi učenja na razini predmeta (3-10 ishoda učenja)	<p>Tumačenje strukture i ciljeva kolegija, te metodologije rada i upoznavanje s bibliografijom. – 1</p> <p>Apostolski oci (Didache, Klement Rimski, Barnaba, Ignacije, Polikarp i Pastir) kao svjedoci unutarnjeg razvoja kršćanstva u 1. i 2. stoljeću. - 2</p> <p>Kršćanski apologeti drugoga stoljeća kao branitelji vjere u poganskom društvu (Justin, Atenagora, Teofil Antiohijski, Aristid, Tacijan).- 3</p> <p>Krivoveryja drugoga stoljeća kao plod loše sinteze kršćanstva i filozofije. Antitheretička književnost i stvaranje teološkog sustava. Sveti Irenej kao najznačajniji pisac protiv krivoveryja. – 3</p> <p>Značenje Aleksandrijske škole za ispravno prihvaćanje znanosti i filozofije od strane Crkve, te njezinih naiznacijačnijih predstavnika (Klement Aleksandrijski i Origen). – 3</p> <p>Nastanak kršćanske latinske književnosti u Africi. Najznačajniji autori: Tertulijan i Ciprian. – 2</p> <p>Latinska književnost u Rimu (Novacijan), te latinska književnost u doba tranzicije (Laktancije); djelovanje Crkve u novonastalim okolnostima</p>
2.5. Opis sadržaja predmeta	

ELABORAT O STUDIJSKOM PROGRAMU

		tolerancije i slobode u Carstvu. – 2 Prvo razdoblje arijanske križe, počevši od Nicijeskog sabora do 362. te dva najznačajnija stupa pravovjera: Atanazije na Istoku i Hilarije na Zapadu. – 3 Drugo razdoblje arijanske križe s Kapadočkim ocima (Bazilije Veliki, Grgur iz Nise i Grgur iz Nazianza) kao najistaknutijim borcima za pravovjerje protiv arianača, apolinarista i makedonjanaca. – 4 Palestinski pisci: Ciril Jeruzalemski i Euzebij. – 2 Antiohijski pisci: Teodor Mopsuestijski i Ivan Zlatousti. – 2 Veliki latinski pisci: Ambrozije Milanski, Jeronim. – 3 Augustin kao vrhunac latinske kršćanske književnosti: spoj neoplatonističke i kršćanske misli. – 4 Efeški sabor i Ćiril Aleksandrijski. – 2 Kalcedonski sabor i Teodorret Cirske. – 2 Monofizitizam, monoenergizam i monoteletizam. Maksim Ispovjedalač kao najznačajniji predstavnik pravovjera protiv spomenutih teoloških devijacija. – 3 Grgur Veliki i Izidor Sevijski. Pad Zapadnoga Rimskog Carstva i doprinos Crkve uspostavi novoga među pridošlim barbarskim narodima. – 2 Ikonočlastičko pitanje i Ivan Damaščanski. – 1																																																
		x predavanja ☐ seminar i radionice ☐ vježbe ☐ on /line u cijelosti ☐ mješovito e-ucenje ☐ teoretska nastava		x samostalni zadaci ☐ multimedija i mreža ☐ laboratorij ☐ mentorski rad ☐ (ostalo upisati)																																														
2.6. Vrste izvođenja nastave:								2.7. Komentari:																																										
2.8. Obvezne studenata																																																		
2.9. Praćenje rada studenata		<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th>Pohađanje nastave</th> <th>DA</th> <th>Istraživanje</th> <th>DA</th> <th>NE</th> <th>Praktični rad</th> <th>DA</th> <th>NE</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Eksperimentalni rad</td> <td>DA</td> <td>NE</td> <td>Referat</td> <td>DA</td> <td>(Ostalo upisati)</td> <td>DA</td> <td>NE</td> </tr> <tr> <td>Esej</td> <td>DA</td> <td>NE</td> <td>Seminarski rad</td> <td>DA</td> <td>NE</td> <td>(Ostalo upisati)</td> <td>DA</td> <td>NE</td> </tr> <tr> <td>Kolokviji</td> <td>DA</td> <td></td> <td>Usmeni ispit</td> <td>DA</td> <td>NE</td> <td>(Ostalo upisati)</td> <td>DA</td> <td>NE</td> </tr> <tr> <td>Pismeni ispit</td> <td>DA</td> <td></td> <td>Projekt</td> <td>DA</td> <td>NE</td> <td>Broj bodova po ECTS sustavu (ukupno)</td> <td>4</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>						Pohađanje nastave	DA	Istraživanje	DA	NE	Praktični rad	DA	NE	Eksperimentalni rad	DA	NE	Referat	DA	(Ostalo upisati)	DA	NE	Esej	DA	NE	Seminarski rad	DA	NE	(Ostalo upisati)	DA	NE	Kolokviji	DA		Usmeni ispit	DA	NE	(Ostalo upisati)	DA	NE	Pismeni ispit	DA		Projekt	DA	NE	Broj bodova po ECTS sustavu (ukupno)	4	
Pohađanje nastave	DA	Istraživanje	DA	NE	Praktični rad	DA	NE																																											
Eksperimentalni rad	DA	NE	Referat	DA	(Ostalo upisati)	DA	NE																																											
Esej	DA	NE	Seminarski rad	DA	NE	(Ostalo upisati)	DA	NE																																										
Kolokviji	DA		Usmeni ispit	DA	NE	(Ostalo upisati)	DA	NE																																										
Pismeni ispit	DA		Projekt	DA	NE	Broj bodova po ECTS sustavu (ukupno)	4																																											
2.10. Obvezna literatura (dostupna u knjižnicu i / ili na drugi način)		<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th>Naslov</th> <th>Broj primjeraka u knjižnicu</th> <th>Dostupnost putem ostalih medija</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Juraj Pavić - Tomislav Zdenko Tenšek, Patrologija, Zagreb, 1993., 1-345.</td> <td>5</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>							Naslov	Broj primjeraka u knjižnicu	Dostupnost putem ostalih medija	Juraj Pavić - Tomislav Zdenko Tenšek, Patrologija, Zagreb, 1993., 1-345.	5																																					
Naslov	Broj primjeraka u knjižnicu	Dostupnost putem ostalih medija																																																
Juraj Pavić - Tomislav Zdenko Tenšek, Patrologija, Zagreb, 1993., 1-345.	5																																																	
2.11. Dopunska literatura		<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tbody> <tr> <td>Tomislav J. Šagi – Bunić, Povijest kršćanske literature, Zagreb : Kršćanska sadašnjost, 1976., 3-512.</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Ivan Bodrožić, Kršćanska vjera i helenistička kultura: između susreta i sraza, blagoslova i izazova, u: Bogoslovska smotra 81 (2011.) 3, 607-628.</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Ivan Bodrožić, Klement Aleksandrijski i prihvatanje grčke filozofije u Aleksandrijskoj Crkvi koncem 2. stoljeća, Vrhbosnensia 16 (2012.) 2, 291-306.</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Ivan Bodrožić-Toni Plenković, Kršćanstvo kao filozofija. Poimanje prve Crkve u misli Josepha Ratzingera, u: "Multorum fratrum Venementissima postulatione et maxime tua iussione compulssus", Zbornik radova u čast prof. dr. sc. fra Marijana Mandaca prigodom 70. obljetnice života, Split, 2010. 267-287.</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>						Tomislav J. Šagi – Bunić, Povijest kršćanske literature, Zagreb : Kršćanska sadašnjost, 1976., 3-512.		Ivan Bodrožić, Kršćanska vjera i helenistička kultura: između susreta i sraza, blagoslova i izazova, u: Bogoslovska smotra 81 (2011.) 3, 607-628.		Ivan Bodrožić, Klement Aleksandrijski i prihvatanje grčke filozofije u Aleksandrijskoj Crkvi koncem 2. stoljeća, Vrhbosnensia 16 (2012.) 2, 291-306.		Ivan Bodrožić-Toni Plenković, Kršćanstvo kao filozofija. Poimanje prve Crkve u misli Josepha Ratzingera, u: "Multorum fratrum Venementissima postulatione et maxime tua iussione compulssus", Zbornik radova u čast prof. dr. sc. fra Marijana Mandaca prigodom 70. obljetnice života, Split, 2010. 267-287.																																				
Tomislav J. Šagi – Bunić, Povijest kršćanske literature, Zagreb : Kršćanska sadašnjost, 1976., 3-512.																																																		
Ivan Bodrožić, Kršćanska vjera i helenistička kultura: između susreta i sraza, blagoslova i izazova, u: Bogoslovska smotra 81 (2011.) 3, 607-628.																																																		
Ivan Bodrožić, Klement Aleksandrijski i prihvatanje grčke filozofije u Aleksandrijskoj Crkvi koncem 2. stoljeća, Vrhbosnensia 16 (2012.) 2, 291-306.																																																		
Ivan Bodrožić-Toni Plenković, Kršćanstvo kao filozofija. Poimanje prve Crkve u misli Josepha Ratzingera, u: "Multorum fratrum Venementissima postulatione et maxime tua iussione compulssus", Zbornik radova u čast prof. dr. sc. fra Marijana Mandaca prigodom 70. obljetnice života, Split, 2010. 267-287.																																																		

ELABORAT O STUDIJSKOM PROGRAMU

	Anto Baraćić, Vjerska politika Konstantina I. tijekom i nakon koncila u Niceji 325. godine, Bogoslovска smotra, 83 (2013.) 4, 763 –786. Material na web stranicama: www.patrologija.com
2.12. Ostalo (prema mišljenju predlagatelja)	